

PETRI GYÖRGY HAGYATÉKÁBÓL*

[LERÉSZEGEDNI VOLT A LEGJOBB]

Lerészegedni volt a legjobb.

Nem tudom, láttál-e már árvizet?
A lépcsőt, a hajóhidat,
a kerthelyiségre szolgáló fabódét
(ahol izzadtan sörre vártunk
viharra váró nyári órán)
habok közt le-fel imbolyogni?
Láttál-e árvizet
rönkökkel locsogni
a hajóállomás pénztárlakánál?
(Hol beharapott szájjal
néztük egymást,
köröttünk fegyelmezetlen gyerekhad,
rikácsoló, rúzszozott tanítónők.)

Lerészegedni volt a legjobb.
És az is milyen ritkán adatott.
A gátlástalan fájdalom, mit végre
már én sem vettem komolyan.
(Mivel csak kétértelműen lehetett élnem,
cserélve és visszacserélve
idézőjelre, kérdőjelre
a felkiáltójelet, pontot.)

*

Belülről kifelé írok
– így tanácsolja Kerouac,
s mi tartson vissza elfogadni
egy értelmetlen kijelentést:
ha számomra heurisztikus
jelentősége van. Tekintsük
a mondatot, mint csipeszt
vagy baltát.

* Az itt közölt írások tudomásunk szerint még nem jelentek meg nyomtatásban. Igyekeztünk időrendbe szedni őket. Ahol tudjuk, közöljük a megírás dátumát. – *A szerk.*

Maja Boriszova (biszex),
 január óta Szófiában
 kezelik, összezúzta magát
 kocsijával a burgaszi úton,
 Stanley, amerikai exférje
 fejét ingatta rosszállóan;

(Meliszova?)

„kádergyerekek exkluzív
 magánya” mormogom magamban
 „a sanghaji kiküldetés,
 aztán a nevelőintézetek,
 aztán a jóvátétel, a párt
 segítő keze, mely kitörte
 korábban apád csigolyáit.
 Én maradok a halottakkal.”
 Így morgok magamban gyűlölködve.

Nem maradok a halottakkal sem,
 halálukat sem oszthatom meg.
 Hibájuk bűne elhatárol tőlük,
 engem árva Marat-jelöltet,
 éretlen ifjút, s – mégis: mint apát,
 ki nem sírhat fia sírjánál.
 Igen, ostoba férfilétünk
 s kőporízú gyöngédtelenség,
 nem enyhíti a No pasaran
 népi demokratikus rendőrség,
 szabadság pántlikás balettje.
 „Több eszed lehetett volna”
 mondom neki, mint szentenciózus atya.

*

„Zsidók éveihez ezer
 évet kell adni, így tartják.
 Hát az enyémhez kiét,
 az enyémhez kiét, hányakét?
 Senkiét. 26 évvel
 vagyok hozzátok mérhetlen korú.
 Mögöttem nincs idő.
 A renegát mögött a szakítás van.
 És a hitehagyottnak nincs hová
 fordítani fejét, csavarhatja tovább,
 mint a tiéd csavarták; a 360°-os szög után
 „kitüntetett pontot” nem talál.

*

Ki volt az első, aki „Isten!” kiáltotta, és
 rámeredt a néma cellafal,
 a koszos sziklabörtön, és még egyszer „ISTEN”
 kiáltotta, és nem felelt a döglött oroslán,
 s hozzáivárodott, úgy látszik, elfáradt hinni benne.
 S a gutaütött fa, kiben bízott, mert vágypalannak tetszett,
 az is gyengének bizonyulna, s e remeteség végóráján
 orvul megered – –
 Ki volt, aki a fületlen sivatagban
 felordított: *Miért* heréltem ki magam!
 – s nevetséges se volt. Mert ki nevetett volna?

*

Bocsáss meg a lányod helyett,
 kit kihúlt szívvel ölelek:
 nincs helye irgalomnak, vágnak:
 szívemben álmatag utálat.

– Mi van veled? = Nem érdekes.
 – Tudom, egyszer majd nem szeretsz.
 Nehéz lesz majd nélküled élnem.
 = Nem lesz nehéz. De hagyjuk ezt.

Nézem a sose látott tengert,
 mint képeslapon, partra tör;
 a testi kötelezettségek,
 az azutáni gyöngédségek
 érzete előre gyötör.

*

Az őrült fák növesztik magukat
 fekete földből, homokból, betonból,
 kifeszítik maguk lapályból, dombból,
 terpesztik érzékeny leveleik.
 Tenger, ott ahol, véget ér,
 nem könyörög értelemért.
 Határtalan látóhatárunk
 mögött émelyítő mosolya tátong –
 mint öled. Azt mondod, szeretsz,
 s én nem értem.

*

A teherautók lihegő pofája rémít,
 mindenfajta keréktől a hasam féltem,
 a csípő tövis ropogását félelem
 – de szállodaszobánk tizenhat emelet...
 Éjszaka, ha majd ébren fekusunk,

kiléphetnék mellőled,
megmutathatnám még egyszer neked,
mint járda menti korlátlánc felett
a könnyű atlétamozdulatot.
Búcsúszavam ennyi volna? „Na, jó!”

(Csak gyöngé voltam? Én ezt
nem hiszem. Erényhez szerencse is kell.
És nem volt több szerencsém, mint erényem.)

Lennél álmétkodó végtisztességem?

[1969]

HA LEHET MÉG

Béklyóm: a volt napokat széttöröm,
és érzem még egyszer: mire születtem!
hetykén és dúltan, ami nem lehettem:
vágat feléd – de biztosabb szerelmem
hívón s lihegve már lábadozok ül.

Ha lehet még becsületes öröm,
különb annál, mit elgondolni tudtam,
amit a hitt és vágyott háborúban
világra jönni várok. Szabadultan
szabadítani; szeretni, nem kedvetlenül.

Erőt érzek, s értelmét, mért tűröm
a nyűgöt, hámat, s hogy fekszik vetetlen
ágyon elgyötrött tagokkal szerelmem,
s hogy miért boldogság ez, hihetetlen!
nélküled imbolyognom és verődni.

1970

EGY SZÍNÉSZ EMLÉKÉRE

Gérard Philippe mosolya,
 Fanfan la Tulipe – –
 érdes, agyondohányzott hangja,
 amikor Villont mondja:
 „Frères humains qui après nous vivez
 N’ayez les coeurs contre nous endurcis...”
 Gérard Philippe kisfiús
 mégis férfias lénye.
 Gérard Philippe élőlény.
 De amikor
 a porladási
 idő lejártával
 a tetemét beszántják,
 akkor már: se kisfiú, se férfi,
 a kotró toldaléka,
 se Gérard, se Philippe.

ANNÁNAK ÉS ZOLINAK

Barátaim, gyilkos ügyében is
 Háromig számolok előbb – hogyses mellé állnék.
 A harag jó *tanácsadó*,
 De ne válasszuk elnökké.
 Oly sok szándék
 áporodik erőszakká e világon!
 Legalább mi
 Várjunk türelemmel,
 Hisz nincs mire. Tömör
 Szelídségünket ne aprózzuk el; egymillió fontos
 Szájjárunk bankjegyét ne váltjuk
 Szájalás aprójára.
 A politikánál
 Fontosabb a
 Pali töke,
 A Vakpalié, aki mindent lát.

Szigliget, 78. 04. 29.

GYURI SCHEINT UNWAHRSCHEINLICH

Magad körül háromszor fordulj, s aztán hugyozz az izzó szarra.
Sisteregni fog.
Dögszagot, ördögszagot áraszt,
mint a lepipilt kazánsalak.

Bukj alá!
Vegyülj el!
Oszolj szét!
Menekülj!
Látványyá cincál szét a szomszéd.

Ott vagy, ahol. Feléd lohol
a KÖRZETI MOZGÓ POKOL.
Feleséged egy hárpia
– kéne egypár pohár pia.
A piacon hegel, heiheidegger,
halfarkú sellingnő, hadirokKant
és épp nincs nálad üres cekker – – –
csellengő filozófus,
üres reggeli fejjel
összekocódó, visszaválthatatlan üvegekkel – – –
pedig káoszt is van, nehésvízfej,
zsenge paraj és metaraj
és később nem tudott magyarázatot adni arra, hogy miért
érett ellenállhatatlan késztetést arra, hogy a csarnok be-
járata előtt fölborítson egy őrizetlenül hagyott targoncát,
amiről a golden alma alól egy valószínűtlenül apróvá töpö-
rödött öreg néni holtteste zuhant az úttestre.
Jöttek a helyszínelők, a szagértők,
mindenféle kérdéseket intéztek hozzá,
én ledőltem a szétgurult almákra,
és minden kérdésre (pl. önnek hány édesanyja van?)
azt válaszoltam: meta para.

S

1

Semmitlen semmi.
Míntha abban a nagy lavórban, ahol
fürödtél és fürödtem (volt egy másik
Sára is később, még nem halt innen Téged).

Ha együtt maradunk: minden rosszabb lett
volna, fészkelődő figurák lennénk:
Te zongoratanárnő, én meg a kocsmában
rohadnék, mert nem bírnám, hogy a kis rohadtak
klimpíroznak. És te is innál.

2

Semmise Sára, Sehogyse Sára,
Sohase Ssss

Kuss, Gyuri! Poétikailag tényleg
– hogyan is mondjam – *hálás* neved van:
a trochaikus Á-A,
a réshang meg a pergetőhang (S-R). Hogyan

lehettem „olyan” állat? Te hamukupac!
Valljuk be: öt évnél tovább nem tartott volna – – –
Sag schon! Nem a tartam minősít.
Mért kellett ez a halál-hajcihő?

Senkid sem él már: gyereked, anyád: halott.
A lakás, ahol laktunk, raktár megint,
a Mátyás téren: késelők, kurvák, nyugdíjasok,
járókelők. Kimaradtál

(noch dazu) e pezsgő pocsolyából,
repülőstengerből, ahol szikkadunk, békák!
Ez így nem igaz. Érdekes lett
volna, ha kibőjtölöd, ez a húsz év,

amióta... Különben: enyészni sem tudsz.
Bár hozhattalak volna haza. Egy sószóróban.
És mondhatnám: Parancsolsz? Egy kis sára?
Kedves. Négy betű. Szókép.
Mondom, két vízköpés közt: SÁRA, SÁRA!

MÁJUS

Nem ideje ez még a sietésnek
ugri halálba. Légy, aki kivár.
Lám csak, az első légy már föléledt,
a beretválkozótükrödön mászkál.
Szürkén, de mégis: csillan a bágyadt piszok
(mármint: piszok *neked* [:Nekem] e nemes potroh,
de nem Atyánknak, ki szerzette őt is,
téged sem különben, s e fagyos májust).

Dunaalmás, 1982. május 8.

VEGETÁRIÁNUS-TÁL ÜBÜ PAPA MÓDRA

Mészárolj le két tucat
daliás uborkát.
Nyúzd meg, négyeld fel őket.
Most durván tört sót reájok,
s hidegre vélők! Ezután
fürössz önvérükben
kövér, pocakos paradicsomokat
(csípős borsot a tetemekre).
Most ifjú hagymát metélünk,
gyöngye petrezselymet kaszabolunk.
Roppants diót, óvatosan, egészben
emeljed ki az ikeragyvelőket,
elő a darálót, s garatba a tekervényeikkel!
Miszlikbe vágunk néhány paprikát,
zellert aprítunk, padlizsánt sarabolunk.
Ha már halljuk a besózott uborkák
halálhörgését,
s a paradicsomok fetrengenek az
iszamos vágódeszkán: frissen szaggatott
salátaszárnyakkal bélelünk
egy öblös hóhértalat,
a pihegő salátatesteket
cukros ecetbe fojtjuk.
Begyűjtjük a hullákat, s ezüstlapáttal
mindőjüket a közös sírba hányjuk.
Ojtott tejföllel nem fukarkodunk.
Parmezánból emelkedjék a gyászdomb.

Hidegen tálaljuk. (Esetleg:
ropogós gyászzenét adunk fel hozzá.
De ez el is maradhat.)

BÚCSÚ PÁRIZSBAN

(Negatív nászút?)

Szörnyű mennyországom,
ahol
minden egyszerre van.

Szerelmünk elmúlt,

de a múlt nem múlik el,
nem *hígul*, nem *enyész*.
És a múlt nem az emlékezés

Vagy vason rozsdá,
lekváron penész.

A múlt? Képzetes súly,
mégis: tömör, nehéz;
középpontjából táguló egész,
mindent magába nyel.

1993

[LUI RAVATALÁNÁL]

Különös ember volt, már az is különös, hogy mindenki csak Luinak ismerte, csak egy neve volt, mint a királyoknak és a szenteknek. Furcsán barátkoztunk össze. Néhány napja jártam a Hattyúba, és egyszer csak odajött, hogy Gyurikám, a szokásosat? És attól kezdve hozta a vodkát, magának általában a fröccsöt, leült mellém beszélgetni. Mivel szeretett olvasni, gyakran cseréltünk könyveket. Nagyon különös szerepe volt. A Hattyú többet sose lesz az nélküle, ami volt, mert ő valahogy olyan volt, mint a házigazda, aki gondosan lefordja az üres poharakat, a barátait, nem mindenkit, csak a barátait kiszolgálta, a futó vendégeket nem, csak a barátait, de nem mint egy pincér, hanem mint egy házigazda. Mivel mindennapos vendég voltam, ezért hosszú időn át

mindennap beszélgettünk. Az utolsó találkozásunkat, amikor nagyon beteg volt már, néhány héttel a halála előtt, azt soha nem fogom elfelejteni. Kérdeztem tőle, hogy Lui, hogy vagy. Mosolyogva azt mondta, bár nagyon halkán tudott már csak beszélni, hogy „Kösz, jól, haldoklom”. Kívánom mindannyiunknak azt a bátorságot és derűs nyugalmat, hogy úgy tudjunk szembenézni sorsunkkal, ahogy ő tudott. Most felolvasnék egy rövid verset, amit még akkor írtam, amikor... még mielőtt Anikó felkért volna, hogy búcsúztassam el Lui barátomat, tehát közvetlenül akkor, amikor megtudtam a halálhírt. Mivel Lui nem volt hívő ember, egy ilyen – a középkorban szokásos műfaj – kicsit profán gyászdal ez. Luinak talán tetszene, ha hallaná.

LUI HALÁLÁRA

Élt semmiből és semmiért,
nem fogadott el semmi bért,
küzdeni, függeni utált:
most megtalálta a halált.

Lehetsz sár, vagy urnányi por:
találkozunk valamikor
egy csillagközi *Hattyú*ban,
s majd elmeséled, hogy mi van,
ott odatúl (vagy ideát?)
meg hogy más-e a másvilág.

PS. („Kávékisrum” is gyászol téged,
mert mi még vagyunk, de mivégett?
Halász fotós is dallana,
hogyha volna fülhallama.
De zeng majd Angyalok Kara
s basszusként Ördögök Fara.
Nyugodjál békében, szegény,
nemsokára követlek én.)

Nyugodjál békében.

1995

EGYIK ALKOHOLISTA A MÁSIKHOZ

Mi van, öreg, elestél?
Vagy itt van a jeges tél?

1996

DONÁT PÉTER HALÁLÁRA

Hazajössz majd, és elmeséled,
hogy milyen volt a temetés.
Milyen, ha elmúlik egy élet.
Jaj, milyen szörnyű az egész!

Velem mi végez, és mikor?
Most, hogy elmúlt a férfikor?
Nincs már: csak csömör, unalom,
halkul és elfogy a dalom.

1997. január 7.

[VESD MEG AZ ERKÖLCSI FERTŐT]

Vesd meg az erkölcsi fertőt,
végy egy kiló marhafartőt,
ne hallgass talk-show zöldséget,
végy két kiló levezöldséget,
soha ne váltsál párt-szint,
inkább végy még egy szép darab hátszint,
s fontold meg jól, amit mondok:
végy két kiló ritka- és egy kiló velős csontot.
Kit izgat a kormány Kövérje,
kell viszont disznó kövérje,
azahogy tokaszalonna,
nem szalonképes, de nem is szalonna

ebben a szarházi szalonba'
én majd a Réz úrnak főzők
lesznek ínycsiklandó gőzők
lesz coq au vin auvergne-i módon
itt még új, Frankhonban ódon
pompás illatokat orronthat az ormány,
mi eszünk, eszélyeskedünk, beszélgetünk,
és mehet a picsába a kormány

POLITIKUSSORS

Hatalomra kerülünk,
Egy-két évet leülünk – – –
El is múlt az életünk.

[CSÖKKEN A TEST, ELSZÁLL A LÉLEK]

Csökken a test, elszáll a lélek:
múlik Gyuri, e földi féreg.
Akartok pozitívumot?
Bételt, mert eleget ivott.
Múlóban férfiúi léte,
vár rá egy szép folyó: a Léthe.

A NAGY PROBLÉMA

Ha apám és anyám nem
pajzánkodnak, akkor
nem lenne P. Gy.
– Vagy esetleg lenne egy
másik P. Gy.
(megtévesztésig hasonló,
alkoholizmus, nagydíjak, rák,
tüdőtágulás, gyerekek, unokák),
akiről kiderülne, hogy
– bármilyen meglepő –
történetesen éppen *én* vagyok.

Csakhogy, úgy-e az *én-fogalom*.
Fölötte problematikus. Szemléltető
példa: „Ki beszél?” „Én.”

„És ott ki beszél?” „Én.”
Nyilvánvaló, hogy a saját
szempontjából mindkét fél
igazat mondott. Következésképpen:
kérdéses, hogy a
hívott és a hívó
bármelyike valósággal létezik-e,
vagy kölcsönösen kitalálták egymást.

DAL

Vacogok, bár a nyár heve tombol,
nem sok van hátra az életemből,
És azt a keveset is únom
így kerékcseré közben félúton.
Félúton, félúton, de hova is

[AZ IMPOTENS VÉN SZARHÁZI]

Az impotens vén szarházi
kirakja protézisét az asztal közepére,
már nemcsak haszontalan,
hanem gusztustalan is, főzni még
tud: mostanában rákban gondolkodik.
Mármint királyrákban halmajonézzel,
és mézben pirított vegyes zöldséggel,
tokaji aszúban párolt fokhagymával,
külön tányérban pirított veseszeletkék
baguette-tel meg velő
vinaigrette-tel, pirítósz fűszervajjal
(kapribogyó, szardella, mustár
jól kifagyasztva),
az egész habosra keverve és

(Kerényi Tiborné)

"Vers kéne" - mondja a szerkező is.
Magam fajta, hiú öreg barom (bár a
lélkem még nem festem) * jelleme, hogy azt hiszik:
még élek. Tényleg: élek én még. Vagy szer. egy
eseményen burgundi sejtésom vagyis. Talán
esetű szeretem annyira a rákot
mindenféle mód' elkeríteni: homárt, langustát,
a kis zavar rákot, amit dísziben árultak ^{egykoron} ~~hagyomány~~
("süli" rák) ekkor a hajdani sváb rákos ember)

"Vers kéne." Hát igen, kéne valóban,
el kellene kezdenem, ha befejezőm el is kelne
Tudom "Régi miből", vőnehet hakerző vagyis.
Visszont jól haladok a szariskönyvemmel.
Nem hiúkedveltem: tényleg folyóvíz főző és receptek
Próbálgat ki! Szívesen lejövök a civis városba,
magam fajta cikis civil. Az étlapot még jól megberzsi,
én olyan hat fajdosban gondolkodom. De több is lehet
Kevesebb nem. Mit szíves hozza? Őle öreg barátod,
a mind kerestél szerű Petri György

* egyet szerettem sem. Erre a rövid időre? Minde?
(Kéne?)

[VERSKEZDEMÉNYEK KRIMIK HÁTLAPJÁN]

Mondd, nem mindegy, hogy merre indulunk el
Ha minden út a halálba vezet
S mit csomagolni, pénz poggyász ott nem kell
Érzékek szüntén úgy sincs élvezet

*

Minden olyan nehéz.
A felhők, mintha fölfelé, a lépcsőn,
rongyok a felmosófán, az egész
mennybolt, mintha takarítónők,
takarítóasszonyok visszeres
lábfeijében végződne

*

Szipkával szívom már a cigarettát,
mint egy petyhüdt buzi,
ez[t] teszi velem e látszólag férfias, rekedt rák.
Még hogy szipka! Kalasnyikov vagy Uzi
– ez volna az én kezembe illő,
és a számba egy *Bjelomor Kanal*
vagy egy *Gitane*, egy „Caporal”
én semmiképp sem lehetek az üllő,
csakis a kalapács
Csakis Pilatus, a pontiusi,
aki végül is – bármily röhejes
beteljesíti a názáreti ács
habókos kölykének akaratát.
Mérlegeljük ebből a szempontból
is legalább.

*

Hogy fejezet nyílt-e velem
(vagy zárult?) édes öregem,
ezt még nem tudja senkisé, meg
még nem tudhatja senkisé.

*

„Demokratának lenni, annyi mint nem félni.”
mondta máig is egyik példaképem, mesterem.
Hát? Nem is tudom, a fordítottja
„Nem félni annyi mint demokratának lenni”
bizonyosan nem igaz. Mivel, ha igaz lenne,

akkor Dillingert és Al Caponét
feltétlenül demokratának kéne tartanunk,
ami pedig, ugye, legalábbis vitatható vélekedés volna.
Tanulság ebből? Talán csak annyi,
hogy az életben triviálisan hamis premisszából is
levonható helyes konklúzió. Már amennyiben
a helyállás önmagában helyénvaló. Ami
ugyancsak nem *szabad*, hogy igaz legyen,
mert akkor Otto Skorzeny és Nagy Imre
egyazon értelemben hősök voltak.
Akkor is, ha O. S., vagy akár A. Eichmann
többé-kevésbé nem „vitték el a balhét”.
Az utóbbi végül is elvitte, hála a *Moszad*nak.

*

Szekularizált világunkban olykor a
titkos szolgálatok helyettesítik a rejtőzködő istent.
Az ő helyében én is dekkolnék.
Hacsak... Hacsak nem pedagógiai célzattal játszik velünk.
Nos, ez nagy valószínűséggel kitelik tőle.
Hogy ugyanis a halál mindenre megtanít, de későn.
Hogy hasznavehetetlen és továbbadhatatlan
távozzunk el e létező világok
legjobbikából. Hangsúly a *középfokon*
jóllehet a kinyilatkoztatás szerint
„látá, hogy jól van”.
Tulajdonképp megértem.
Én is így szoktam lenni a verseimmel.

*

Katolicizmus ma

St. Reference
kitömött madarakkal
a karján
(amit a lehető legjobb
művégtaggyárban
fejlesztettek ki)
A szegényeknek
árleszállított halkonzerv
Vatikán-Alsón,
a *Via Appia* végén balra,
De *Ószentségét*
ne zavarjuk ilyesmikkel
– az Isten szerelmére.